Hanne Jul Jakobsens prædiken 23. søndag efter trinitatis

Taler
Hanne Jul Jakobsen
Sognepræst

Dato
8. november 2026

Sted
Møllevang Kirke, Aarhus

Omstændigheder

Prædikentekst
Markusevangeliet kapitel 12, vers 38-44

Vi har altid noget at give hinanden

Vi har en tendens til at dele mennesker op: Der er dem, vi ser op til, og så er der dem, vi har ondt af. Vi ser op til dem, der er dygtige, dem, der gør noget bemærkelsesværdigt, kan noget særligt. Dem, som på en eller anden måde lykkes med at skille sig ud og gøre en forskel. Vi har ondt af dem, der er ensomme, syge, arbejdsløse og fattige. Derfor er det også temmelig forvirrende for os, hvordan vi skal forholde os til den fattige enke, der kommer til templet for at lægge penge i bøssen.

Hun er på den ene side et klassisk offer. Hun er i datidens samfund så udsat, som man næsten kan være. Hun er kvinde. Endda enke, og så er hun fattig. Måske bl.a. fordi samfundseliten, de religiøse ledere, har spist hende ud af huset, som der står.

Hun er altså ikke alene offer for det vilkår at have mistet sin mand og sit eksistensgrundlag. Hun er også offer for en magtfuldkommen tempelinstitution, der udnytter de få ressourcer, hun har.

Og på den anden side siger Jesus: ”Se her! Her er en bemærkelsesværdig kvinde! Hun har givet alt, hvad hun havde!”

Så hvem er hun? Den fattige enke? Er hun et offer? Eller er hun én, der kan og gør noget særligt godt?

Vi havde nok ikke set hende som et forbillede, men nærmere som én, der havde

brug for hjælp. En, vi fik medlidenhed med. To småmønter syner ikke af meget. Men hun gav alt, hvad hun havde.

Jesus har en tendens til ikke at se efter det samme, som vi andre gør.

Han ser ikke kun vores nød. Han ser også vores værdighed, vores handlekraft, vores kærlighed og tro. Og derfor bliver den fattige enke – ikke et offer – men et forbillede.

Det er nærmest en karikatur, Jesus tegner af de religiøse ledere: De vigter sig, er hykleriske og udnytter de svage. Og det er svært at komme uden om tekstens pointe, om at sand tro ikke kan forenes med at bruge sin status til at hævde sig over andre.

Det vandt på en anden måde genklang blandt Jesus følgere, da Markusevangeliet blev skrevet. Dengang var de en lille minoritet på kanten af samfundet. Anderledes er det for os i dag, hvor kristendommen er en integreret del af samfundet og endda en dominerende religion. Vi kan ikke bare pege fingre ad de religiøse ledere i fortællingen. Vi må også spørge os selv, hvad der sker, når troen og kirken bliver en del af magten.

Kan man som kristen ikke have magt eller være rig? Jo, selvfølgelig kan man det. Men vi må spørge os altid spørge os selv, hvad der kommer til at bestemme vores liv: Om troen bliver noget, vi bruger til at hævde os selv med, eller om den tværtimod gør os i stand til at se ud over os selv.

Måske er det ikke så meget et spørgsmål om, hvor meget man har, eller hvor meget man giver. Men snarere et spørgsmål om, hvad vi overhovedet får øje på, når vi ser på et andet menneske og hvad vores hjerte er fyldt af.

Der er en interessant pointe, synes jeg, i at Jesus altid peger på dem, der lever på kanten, dem som på en eller anden måde er i underskud.

Det er ikke kun i dagens tekst, Jesus gør det. I Markusevangeliet peger han flere gange på mennesker, som andre ikke regner med – ofte kvinder:

- Han ser kvinden, der lider af blødninger, og ser hendes mod
- Han ser den hedenske kvinde, der trygler om hjælp til sit barn, og ser hendes

vedholdenhed
• Han ser den ret upassende kvinde, der salver ham, og ser hendes hengivenhed
• Og han den fattige enke her, og ser hendes helhjertethed

Igen og igen siger Jesus: Se her! Her er noget, vi kan lære.

Vi har en tendens til at dele mennesker op. Der er dem, vi ser op til, og så er der dem, vi har ondt af. Det er mest sandsynligt, at vi ikke havde set kvinden som et forbillede, men derimod som et offer.

Vi betragter hende som én, der har brug for hjælp – og det har hun jo. Hun er udsat. En fattig enke, og det er helt urimeligt, at hun bliver udnyttet. Men hun er ikke kun det.

Ja, hun er en fattig enke, der har brug for hjælp, men hun er også et menneske, der har noget at give. Det er det, Jesus viser os.

Vi kan så let komme til at se mennesker gennem det, de mangler. Vi ser den syge, den ensomme, den arbejdsløse, den, der ikke kan overskue hverdagen. Og så vil vi gerne hjælpe.

Og, det er godt.

Men medlidenhed kan også komme til at fastholde et menneske i rollen som den, der kun mangler noget.

Prøv og tænk over, hvor meget vi kan lære af mennesker, der ved at de snart skal dø. Mennesker, der har fået en dødsdom, lever ofte mere bevidst, og vi lytter til dem med en særlig alvor.

Skuespilleren Esben Dalgaard, der lever med uhelbredelig kræft, fortæller flere steder om, hvordan sygdommen har lært ham at få øje på det, vi andre så let overser: glæden ved en kop kaffe, en gåtur, samværet med familien, de små ting i hverdagen. Han minder os om ikke at udskyde livet til senere, men om at leve, elske og glæde os, mens vi kan.

Vi ser et menneske, der er ramt af en frygtelig sygdom, og som vi har ondt af. Men han er også et menneske, der har noget at lære os om at leve.

Måske kunne Jesus også have sagt om ham: ”Se her! Her er et menneske, der midt i sin sårbarhed har noget at give videre til os andre.”

Jeg oplevede noget lignende for et par år siden, da jeg var på en såkaldt Poverty Walk med konfirmanderne.

Her fortalte ham, der viste os rundt, om sine erfaringer med at leve som hjemløs. Han fortalte om hverdagen på gaden, om at finde et sted at sove og om at være afhængig af andres hjælp. Men han fortalte også om et stærkt fællesskab og om at leve med et papirstyndt sikkerhedsnet.

Det gjorde indtryk at høre hans fortællinger og opleve, hvordan han satte ord på sider af livet, som vi ikke så ofte tænker over. Og jeg tog derfra med en fornemmelse af, at han ikke bare havde fortalt os om et på alle måder hårdt liv på kanten af samfundet, men at han også havde givet os noget at tænke over, som vi kunne bruge i vores eget liv.

Han var ikke bare et menneske, der havde brug for hjælp. Han var også et menneske, der havde noget at give videre.

Et menneske er aldrig kun det, det mangler. Et menneske er aldrig kun sin sygdom, sin ensomhed, sin fattigdom eller sin sårbarhed. Der er altid mere at se. Der er altid et menneske bag det, vi umiddelbart får øje på.

Jesus peger ikke på enken for at fortælle os, at fattigdom er smukt, eller at vi skal give alt, hvad vi ejer. Hun burde slet ikke være nødt til at lægge sine sidste mønter i pengebøssen. Der burde være nogen, der hjalp hende.

Men Jesus ser hende.

Han ser hende i en verden, hvor andre overser hende. Han ser ikke blot hendes to mønter, men hende selv -hendes hjerte. Og han ser også det svigt, der har gjort hende så fattig. Hendes værdighed afhænger ikke af, hvor meget hun giver, eller af, om vi kan lære noget af hendes tro. Hun er værdifuld, før hun gør noget bemærkelsesværdigt.

Det er også sådan, Jesus ser på os. Ikke som mennesker, der først skal bevise

vores værdi, men som mennesker, han møder og kalder ved navn. Også når vi ikke har noget at give og når vi ikke kan få livet til at hænge sammen.

Vi skal og kan ikke gøre os fortjent til hans blik. Vi er ikke usynlige for ham, heller ikke når vi ikke kan hjælpe, præstere eller inspirere nogen. Jesus ser os - og bliver hos os. Vi er altid under kærlighedens og nådens blik.

Det er det blik der forandrer og gennemlyser os, og som må give os mod til at se at vi mennesker altid har noget vi kan give hinanden.

Kilde
Manuskript taget fra hanne.juljakobsen.dk med tilladelse fra udgiver

Kildetype
Digitalt manuskript

Tags
23. søndag efter trinitatis, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI
https://www.dansketaler.dk/tale/hanne-jul-jakobsens-praediken-23-sondag-efter-trinitatis